

Dosarul nr. 2ra-1531/19

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (jud: T. Berdilă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud: G. Vavrin, S. Pilipenco, I. Dănăilă)

Î N C H E I E R E

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Ion Druță
Oleg Sternioală
Galina Stratulat

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Întreprinderea Individuală „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir împotriva Întreprinderii Individuale „Marin Alexandru” cu privire la încasarea datoriei, rezilierea contractului de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic și revendicarea bunului imobil,

împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Cahul prin care s-a admis apelul declarat de Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir, s-a casat hotărârea din 30 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La data de 01 august 2016 Primăria s. Vișniovca r. Cantemir a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Marin Alexandru” cu privire la încasarea datoriei, rezilierea contractului de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic și revendicarea bunului imobil.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir, se află în relații contractuale cu ÎI „Marin Alexandru”, începând cu 05 aprilie 2004. Obiectul relațiilor contractuale este transmiterea în folosință separată a bazinului acvatic, contul nr. 550 cu suprafața de 24,45 ha, în scopul creșterii peștelui marfă, pentru comercializare.

La începutul anului 2008, contractul respectiv a fost contestat de către Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir, în persoana fostului primar,

Andrei Pîslari, solicitându-se recunoașterea nulității contractului în cauză, pe motiv că a fost încheiat cu încălcarea Legii administrației publice locale nr. 123-XV, din 18 martie 2003 și respectiv nu a fost respectat nici art. 1.2 al Codului Apelor, art. 10 al Legii cu privire la resursele naturale nr. 1102, din 06 februarie 1997.

La data de 17 noiembrie 2008, Curtea de Apel Economică, examinând acțiunea înaintată de Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir, către ÎI „Marin Alexandru”, privind recunoașterea nulității contractului de transmitere în folosință a bazinului acvatic din 05 aprilie 2004, a dispus confirmarea tranzacției de împăcare între părți, conform căreia ÎI „Marin Alexandru”, este obligată să plătească pentru folosință separată a apei în mărime de 13 500 lei anual până la 15 august a fiecărui an - 6750 lei și până la 15 octombrie 6750 lei, și impozitul funciar în mărimea stabilită de Codul Funciar.

Ulterior, la data de 01 ianuarie 2009, la propunerea pârâtului, ÎI „Marin Alexandru”, între părțile contractuale a fost semnată o anexă dolosivă la contractul din 05 aprilie 2004, prin care s-a modificat pct. 5 din contract, după cum urmează, anexa nr. 1 lit. c) s-a introdus cuvintele „și plata negociată în sumă de 13 500 lei, anual pentru anii 2009 și 2010, cu termen de prelungire pentru un alt termen”.

În acest sens reclamanta a notat că o astfel de formulare contravine clauzelor contractuale prevăzute la cap. II valabilitatea contractului, prevăzută pe un termen de 30 ani, iar această modificare este o manevră cu rea-intenție de eschivare de la plata pentru folosința bazinului acvatic, prevăzută în hotărârea Curții de Apel Economice din 17 noiembrie 2008.

În continuare reclamanta a subliniat că la data de 21 septembrie 2015, Primăria satului Vișniovca raionul Cantemir, a făcut un apel către pârâtul, ÎI „Marin Alexandru”, solicitând restituirea sumei în mărime totală de 81 300 lei, adică 67 500 lei, pentru folosința bazinului acvatic, 13 800 lei, impozitul funciar, pentru perioada anilor 2011 - 2015.

Reprezentantul pârâtului, ÎI „Marin Alexandru”, a respins cerințele reprezentantului reclamantului. Astfel, administratorul pârâtului, ÎI „Marin Alexandru”, contrar hotărârii Curții de Apel Economice din 17 noiembrie 2008, se eschivează de la plata pentru folosința bazinului acvatic.

În ședința de judecată din 08 februarie 2017 Primăria s. Vișniovca raionul Cantemir a depus o cerere prin care a concretizat suma datoriei, solicitând modificarea cuantumului și încasarea sumei în mărime de 13 500 lei, pentru folosința terenului și impozitului funciar în mărime de 2 812 lei, pentru anul 2016, în total de 97 612 lei.

La data de 20 septembrie 2017, Primăria s. Vișniovca raionul Cantemir a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând încasarea din contul pârâtului a sumei în mărime de 151 740 lei, plata de arendă pentru folosința bazinului acvatic cu contul 550 și suprafața de 24,1 ha și a impozitului funciar în mărime de 2 806 lei, rezilierea contractului de transmitere în folosință

separată a bazinului acvatic din 05 aprilie 2004 încheiat între Primăria s. Vișniovca și pârât din motiv de neachitare a arendei pe o perioadă de opt ani în bugetul primăriei s. Vișniovca, revendicarea din posesia pârâtului a bunurilor imobile cu nr. cadastrale xx și xx teren cu suprafața de 24,1 ha modul de folosință „Fondul apelor” cu construcția hidrotehnică.

În argumentarea acțiunii de concretizare, reclamantul suplimentar a indicat că, în legătură cu tergiversarea examinării cauzei până în prezent și reieșind din prevederile art. 10 alin. (8) al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, și datele raportului privind rezultatele inspectării financiare tematice efectuate la Primăria Vișniovca din 30 mai 2017, plata de arendă nu poate fi mai mică de 2 % din prețul normativ al pământului, astfel arenda anuală începând cu 01 ianuarie 2010 constituie 20 655 lei (24,1 x 69 x 621,05 x 2%), respectiv datoria pentru anii 2010-2017 constituie 165 240 lei, din care au fost achitate doar 13 500 lei, iar din impozitul funciar nu au fost achitate 2 806 lei.

Prin hotărârea din 30 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir s-a încetat procesul în capătul de acțiune privind rezilierea contractului de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic, din 05 aprilie 2004, pe motiv că pricina nu urmează a fi judecată în procedura civilă. S-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în ce privește încasarea de la ÎI „Marin Alexandru” a sumei de 151740 lei, în calitate de plată pentru folosirea bazinului acvatic și revendicarea din posesia ÎI „Marin Alexandru” a bunurilor imobile cu numere cadastrale xx și xx.

În susținerea soluției sale prima instanță, cu trimitere la prevederile art. 737 alin. (1) Cod Civil, a reținut că rezilierea contractului operează prin declarație scrisă față de cealaltă parte, pe care reclamantul, Primăria s. Vișniovca r. Cantemir, nu a folosit-o.

Totodată, prima instanță a relevat că articolul 11 Cod civil nu include ca metodă de apărare rezilierea contractului, or, această metodă nu este prevăzută de legislația civilă, ci în mod expres stipulată la alin. (2) art. 747 Cod Civil, astfel, cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă, motiv pentru care, urmează a fi încetat capătul de cerere cu privire la rezilierea contractului de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic din 05 aprilie 2004.

În continuare prima instanță a mai reținut că în circumstanțele în care Primăria s. Vișniovca r. Cantemir, la data expirării termenului contractului, 05 aprilie 2014, nu a solicitat pârâtului, ÎI „Marin Alexandru” predarea iazului transmis, în condițiile pct. 4 al prezentului contract, acesta se consideră prelungit pe un termen nelimitat, astfel că reclamantul nu este în drept să solicite revendicarea bunurilor.

De asemenea prima instanță a relevat că plata negociată pentru folosirea bazinului acvatic în sumă de 13500 lei a fost stabilită pentru anii 2009, 2010, nefiind prelungită pentru alt termen, în corespundere cu anexa nr. 2 la contract, iar, această anexă nu a fost contestată prin solicitarea declarării nulității.

În aceeași ordine de idei, prima instanță a stabilit că ÎI „Marin Alexandru”, în perioada anilor 2011-2017 a achitat plăți conform contractului din 05 aprilie 2004, fapt demonstrat prin chitanțele de recepție a plăților fiscale și ordinele de încasare a numerarului.

Prin decizia din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Primăria s. Vișniovca r. Cantemir, s-a casat hotărârea din 30 martie 2018 a Judecătorei Cahul, sediul Cantemir și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de Primăria s. Vișniovca r. Cantemir, s-a încasat de la ÎI „Marin Alexandru” în beneficiul Primăriei s. Vișniovca r. Cantemir datoria pe contractul de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic din 05 aprilie 2004, în sumă de 81000 lei, s-a reziliat contractul de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic din 05 aprilie 2004 încheiat între Primăria s. Vișniovca r. Cantemir și ÎI „Marin Alexandru”, cu revendicarea din posesia ÎI „Marin Alexandru” a bunurilor imobile cu numărul cadastral xx și numărul cadastral xx, bazinul acvatic Sadic cu suprafața de 24,1 ha., s-a încasat de la ÎI „Marin Alexandru” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2430 lei, în rest acțiunea Primăriei s. Vișniovca r. Cantemir s-a respins ca neîntemeiată.

În susținerea soluției sale instanța de apel a reținut că părțile au convenit la plata pentru folosința separată a iazului în mărime de 13 500 lei anual și impozitului funciar, cu dreptul de prelungire a contractului, iar potrivit materialelor cauzei ÎI „Marin Alexandru” a executat obligația de achitare pentru folosința iazului până la anulul 2011, achitând ulterior doar impozitul funciar până în prezent, astfel că, după expirarea anului 2010, pârâțul tacit a prelungit contractul de folosință separată a iazului, folosindu-se până în prezent și achitând anual numai suma impozitului funciar, în mărime de 2 806 lei.

Totodată, instanța de apel a stabilit că la data de 04 aprilie 2013, primarul s. Vișniovca a expediat în adresa ÎI „Marin Alexandru”, o notificare de plată, în urma căreia pârâțul, conform chitanței de recepție a plăților fiscale nr. xx din 21.05.2013 a achitat la Primăria s. Vișniovca suma de 13 500 lei, cu destinația plata pentru folosința separată a iazului conform hotărârii Curții de Apel Economică din 17 noiembrie 2008.

În continuare, instanța de apel a constatat că, la data de 21 septembrie 2015, Primăria s. Vișniovca a reiterat pretențiile privind achitarea datoriei pe contract pentru anii 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 în mărime de 81 300 lei, plata pentru folosința separată a apei, preîntâmpinând pârâțul că în cazul neachitării datoriei, se va adresa în judecată privind încasarea prejudiciului material și anularea contractului.

În acest sens, instanța de apel a relevat că reclamantul, Primăria s. Vișniovca r. Cantemir a respectat procedura prealabilă prevăzută de pct. 18 al contractului, cât și prevederile art. art. 747, 748 Cod Civil privind rezilierea contractului, fiind depusă o somație pârâțului înainte de adresare în judecată,

rămasă fără efect.

De asemenea, instanța de apel a mai reținut că neexecutarea obligației contractuale privind plata a sumei de 13 500 lei anual, începând cu anul 2011, cu întreruperea în anul 2013 când a fost achitată suma de 13 500 lei, până la înaintarea acțiunii în judecată este confirmată în afară de declarațiile ambilor părți și de probele a cauzei, astfel că urmează de încasat de la pârâtul ÎI „Marin Alexandru” datoria pe contract pentru folosința separată a bazinului acvatic pentru perioada anilor 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2017, anual a câte 13 500 lei, ce constituie în total suma de 81 000 lei, fiind exclusă plata pentru folosința separată a bazinului acvatic în mărime de 20 655 lei, calculată reieșind din prevederile art. 10 Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, deoarece, acest quantum contravine condițiilor contractuale inițiale cât și cele modificate ulterior prin anexa nr. 2 din 01 ianuarie 2009 și nu poate depăși limitele stabilite de părți de 13 500 lei, iar cererea reclamantului de încasare a impozitului funciar, în mărime de 2 806 lei, este neîntemeiată, deoarece în această parte pârâtul a onorat obligațiile contractuale.

În ce privește argumentele pârâtului, instanța de apel a accentuat că contractul urmează a fi interpretat pe baza principiului bunei credințe, reieșind din comportamentul părților ulterior anului 2010, anume că ambele părți nu au renunțat expres de la executarea contractului: pârâtul a continuat folosirea obiectului acvatic, achitând anual impozitul funciar, iar reclamantul a reiterat pretențiile față de pârât privind achitarea datoriei pentru folosința separată a bazinului acvatic, iar, după notificarea reclamantului din 04 aprilie 2013 pârâtul la data de 21 mai 2013 a achitat suma de 13 500 lei pentru folosința separată a iazului.

În continuare, instanța de apel a considerat neîntemeiată concluzia primei instanțe precum că chestiunea de reziliere a contractului nu este de competența instanței de judecată, or această procedură este prevăzută de contract și de lege, iar, neexecutarea obligației contractuale privind plata sumei de 13 500 lei anual, începând cu a. 2011 (cu întreruperea în a.2013) până la înaintarea acțiunii în judecată, în total datoria de 81 000 lei, reprezintă temei de reziliere a contractului, astfel, drept efect al rezilierii contractului conform art.748, 921 Cod Civil urmează a fi admisă și cererea reclamantului Primăria s. Vișniovca privind revendicarea din posesia pârâtului a bunurilor imobile cu nr. cadastrale xx și xx teren cu suprafața de 24.1 ha.

La 07 iunie 2019 ÎI „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea recursului recurentul a reiterat circumstanțele expuse în fața instanțelor judecătorești ierarhic inferioare, insistând că instanța de apel la adoptarea deciziei a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a apreciat arbitrar probele, precum și a pronunțat o

hotărâre cu încălcarea competenței jurisdicționale.

În acest sens recurentul a subliniat că instanțele ierarhic inferioare au examinat cererea de chemare în judecată depusă de Primăria s. Vișniovca r. Cantemir în procedura contencioasă de drept comun, pe când reieșind din poziția părților, obiectul litigiului, temeiurile și solicitările invocate, urma să fie examinată de instanța de contencios administrativ.

Totodată, recurentul a arătat că bazinul acvatic nu face parte din categoria bunurilor agricole și drept urmare nu poate fi dat în arendă, dar poate fi dat doar în folosință, iar în arendă pot fi transmise doar construcțiile hidrotehnice ale bazinului acvatic și nicidecum terenul de sub apă, ca bun separat.

În acest sens, recurentul a accentuat că ÎI „Marin Alexandru” a încheiat contractul de transmitere în folosință separată a bazinului acvatic cu două unități administrativ-teritoriale, și anume Primăria s. Vișniovca și Primăria s. Sadîc, fapt ce atestă amplasarea bazinului acvatic pe teritoriul acestor unități, prin urmare aceasta potrivit legislației în vigoare a achitat în bugetul local al s. Vișniovca r. Cantemir taxele și impozitele pentru folosința unei porțiuni din bazinul acvatic, neînregistrând nici o restanță față de acesta, iar alegațiile instanței de apel sunt neîntemeiate în partea admiterii cererii privind încasarea datoriei pentru arendă, mai mult o declarație de reziliere a contractului lipsește la materialele dosarului, iar, potrivit tranzacției de împăcare, confirmată prin încheierea din 17 noiembrie 2008 a Curții de Apel Economice, plata consemnată în anexa la contractul din 05 aprilie 2004, a fost stabilită doar pentru anul 2009, 2010, în continuare, fiind valabil contractul propriu-zis.

În acest context, recurentul a solicitat casarea deciziei din 14 februarie 2019 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 30 martie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la 06 februarie 2019, fiind recepționată de către recurent la 10 aprilie 2019 (f.d. 246,247 vol. I).

Astfel, luând în considerare cele menționate, se apreciază că cererea de recurs depusă de către ÎI „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan, la data de 07 iunie 2019, a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în

care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către 07 iunie 2019 ÎI „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru

examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către ÎI „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Întreprinderea Individuală „Marin Alexandru”, reprezentată de către avocatul Sergiu Bejan, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecător

Ion Druță

judecătorii

Oleg Sternioală

Galina Stratulat

